

De toekomst van de HBO5-opleiding Verpleegkunde in vraag gesteld?

PAUL WILLEKENS

Tijdens de coronapandemie applaudisseerden we 's avonds voor de mensen die werken in de zorg en de supermarkten: zij waren toen de helden die onze maatschappij in uiterst moeilijke omstandigheden rechthielden. De coronacrisis is gelukkig voorbij en we gaan weer over tot de orde van de dag. Niet alleen in de supermarkten, maar ook in de zorgsector leeft er onrust.

Een recent artikel in de Tijd¹ schetst het kader. Federaal minister van Volksgezondheid Vandenbroucke wil met een inhoudelijke hervorming de job van verpleegkundigen aantrekkelijker maken en klaar zijn voor de vergrijzing. De experten die de minister adviseren, willen aan die noden tegemoetkomen door een zorgteam te creëren. In februari van dit jaar bracht de Federale Raad voor Verpleegkunde zijn advies² uit over de zorgladder waarop zorgverstrekkers met verschillende opleidingen een plaats krijgen.

Een van de discussiepunten is de toekomstige plaats van de HBO5 verpleegkundige en hoe die plaats zich naar het onderwijs zal vertalen. Volksgezondheid is een federale bevoegdheid, maar onderwijs is een gemeenschapsbevoegdheid. Vlaamingen en Franstaligen kunnen daar elk hun eigen en mogelijk verschillende invulling aan geven. Dat zal wellicht niet meer voor de verkiezingen van 2024 gebeuren, maar op het werkveld is er toch al ongerustheid over wat komen zal.

Door de demografische evolutie, neemt de nood aan verpleegkundigen exponentieel toe. Het is dan ook nodig om de beroeps- en opleidingsprofielen te laten aansluiten bij de zorg van de toekomst. Daarbij is de Europese richtlijn 2013/55 van belang. Die stelt dat verpleegkundigen in staat moeten zijn om zelfstandig te werken en beslissingen te nemen en koppelt daar acht competenties aan. De Vlaamse Regering heeft in haar regeerakkoord de noodzaak van een volwaardig verpleegkundig profiel op kwalificatieniveau 5 bevestigd. Cruciaal is dus de vraag in hoeverre de Europese competenties matchen met de competenties behaald binnen het curriculum van de huidige HBO5-opleiding.

In de Europese richtlijn staat dat de opleiding tot verpleegkundige uit ten minste drie studie jaren bestaat, met ten minste 4600 uren theoretisch en klinisch onderwijs, waarvan minstens de helft theoretisch onderwijs.

In de Europese richtlijn staat dat de opleiding tot verpleegkundige uit ten minste drie studie jaren bestaat, met ten minste 4600 uren theoretisch en klinisch onderwijs, waarvan minstens de helft theoretisch onderwijs. Het behalen van die 4600 uren in drie jaar zet druk op de student die de HBO5-opleiding volgt. Daarom is wellicht een flexibilisering van het opleidings-traject nodig. Vooral voor de stages moet dan het regelgevend kader aangepast worden. Het veld formuleerde al een aantal voorstellen zoals een studentenjob in de zorg als stage valoriseren en werkplekleren aansluitend op de opleiding.

Voor COC zijn een EU-conforme opleiding HBO5 Verpleegkunde in het secundair onderwijs en complementaire verpleegkundige profielen (HBO5 en bachelor) een realistische piste. Het kabinet onderwijs toont weinig animo om het dossier prioritair aan te pakken, maar het is duidelijk dat de volgende Vlaamse Regering niet om dit dossier heen zal kunnen.

Laat van je horen!

Er beweegt heel wat in het landschap van de zorg in het algemeen en de verpleegkunde in het bijzonder: na een aantal jaren van relatieve stilte wil COC de werkgroep HBO5 Verpleegkunde opnieuw activeren om de huidige stand van zaken toe te lichten. Wij horen graag wat er leeft in de scholen met HBO5 Verpleegkunde en welke richting die de komende jaren willen uitgaan. Neem jij graag deel aan die werkgroep? Stuur dan voor 15 juni 2023 een bericht naar paul.willekens@acv-csc.be. We proberen nog een eerste bijeenkomst te plannen voor de zomervakantie.

1. Vandenbroucke herschikt job van verpleegkundigen, De Tijd, 24 april 2023
 2. Gezamenlijk advies van de Federale Raad voor Verpleegkunde en van de Technische Commissie voor Verpleegkunde betreffende de zorgladder: lijst van handelingen van de verantwoordelijk algemeen Ziekenverpleger, Brussel, 16 februari 2023